ئدال جەلكەن جايىپ، تولقىن جارا بلگەرلەگەن مەزگىل

ـــ شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ "13 ـ بەسجلدىق" مەزگىلىندە رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدى بلگەرلەتكەندىگى تۇرالى ەستەلىك

(باسى 1 ـ بەتتە)

رەفورماعا سۇيەنىپ جاعدايدىڭ وزگەرىسىنە توتەپ بەرۋ، جاڭا جاعداي اشۋ كەرەك". باس شۇجي شي جينپيڭ وسىلاي دەپ جاريالادى.

داۋىلدى نوسەرلەردە قاسقايا الدا ئجۇرىپ، مويماس قايسارلىقپەن تىڭعىلىقتى تيانشانىدرۋ بارىسىندا كوركەم داستان جازدى.

"13 ـ بەسجلدىقتان" بەرى شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتى رەفورما تۇىن بيىك ۇستاپ، رەفورما جالپى جاعدايىن ئبىر تۇتاس مەڭگەرىپ، رەفورمادا قامال الۋدى بلگەرلەتىپ، رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋگە جاپىپاي كۇش سالۋعا، ئجىتى، تەز نىق قادام تاستاۋعا جەتەكشىلىك ەتىپ، اناعۇرلىم تەرەڭ قاباتقا بويلاپ، اناعۇرلىم جوعارى دەڭگەيگە ۇمتىلىپ، جۇڭگونىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموداۋ تاريحي تابىستارعا قول جەتكىزۋىنە، جاپىپاي سوتسيالىستىك وسىزاماندانعان مەملەكەت قۇرۋدىڭ جاڭا ساپارىن باستاۋعا سارقىلماس قۇزعاۋشى كۇش ۇستەدى.

رول ۇستاپ اساۋ تولقىندارىدى جارا العا تارتتى

ـــ باس شۇجي شي جينپيڭ تۇ ۇستاپ باعدار بەلگىلەپ، قولباسشىلىق ەتىپ، جورىققا اتتانىپ، "13 ـ بەسجلدىق" مەزگىلىندە رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدە تاريحي تابىستارعا قول جەتكىزۋگە جەتەكشىلىك ەتتى

2020 ـ جىلى 10 ـ ايدىڭ 14 ـ كۇنى باس شۇجي شي جينپيڭ شىنجىڭا كەلىپ شىنجىڭ ەكونوميكالىق ەرەكشە رايونى قۇرىلعاندىعىنىڭ 40 جىلدىعىن قۇتتىقتاۋ جينالىسىنا قاتىناسىپ، "رەفورمانى كىدىرتپەي، ەسىك اشۋدى توقتاتپاي، اناعۇرلىم جوعارى باستامادا رەفورما جاساپ، ەسىك اشۋدى بلگەرلەتۋ كەرەك"! دەگەن رەفورمانىڭ قۇاتتى ۇنىن تاعى ئبىر رەت جاريالادى.

"13 ـ بەسجلدىققا" قايىرىلا قاراساق، رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ ـــ ەڭ ايقىن ئداۋىر ەرەكشەلىگى ەكەنى ئشۇباسىز.

5 جىلدان بەرى شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتى رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدى بلگەرلەتۋگە جاپىپاي كۇش سالىپ، كوپ تۇيىندەردە تىڭ سەرپىلىس جاساپ، تەرەڭگە بويلاتا بلگەرلەتىپ، رەفورمانىڭ كەڭدىگى مەن تەرەڭدىگىن ۇزدىكسىز كەڭەيتتى، رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ العاشقى مەزگىلدەگى تاعاندى بەرىكتەپ، تۇعىردى نىعايتىپ، ترەۋىن تۇرعىزىپ، ارقالىعىن ورناتۋدان كەيىن، جالپى بەتتىك بلگەردىلەتكەن، كۇش ـ قۇات توپتاعان ەكپىنمەن، جۇيەلى شوعىرلانعان، سايكەستى دە جوعارى ئونىمدى جاڭا ساتىعا قادام باستى.

الپ كەمەنىڭ رولىن ئبىر ادام ۇستادى. "13 ـ بەسجلدىق" مەزگىلىندە رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدىڭ ئبىر قىدىرۋ كەلەلى تىڭ سەرپىلىستەرىنە باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ تەرەڭ وي ـ تولعامدارى مەن ەرەن ەرلىگى سىڭگەن.

2016 ـ جىلى 1 ـ ايدىڭ 11 ـ كۇنى بەيجىڭدەگى جۇڭنانحايدا "13 ـ بەسجلدىقتىڭ" باستالۋ جىلىنداعى ورتالىقتىڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ 1 ـ رەتكى ئماجلىسى اشىلدى.

وسى كەز پارتيا 18 ـ كەزەكتى ورتالىق كوميتەتىنىڭ ئۇشىنشى جالپى ماجلىسىندە العا قويىلعان 2020 ـ جىلى ماڭىزدى سالالار مەن شەشۇشى بۇنداردىعى رەفورمالاردا شەشۇشى سىپاتتى تابىستارعا قول جەتكىزۋگە 5 جىلعا جەتپەيتىن ۋاقىت قانا قالعان ەدى.

ماجلىستە وتىرعان ورتالىقتىڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ مۇشەلەرىنىڭ، سوندداي ـ اق ورتالىق پەن مەملەكەتتىڭ قاتىستى تاراۋلارىنداعى جاۋاپتى جولداستارىدىڭ الدىندا، باس شۇجي شي جينپيڭ ۋاقىتپەن ساناساتىن كوكەي تەستىلىك سەزىممەن، جاۋاپكەرشىلىك سەزىممەن سالماقتى تۇردە بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: "رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدىڭ باستاپقى 3 جىلى تاعاندى بەرىكتەپ، تۇعىردى نىعايتاتىن، ترەۋ تۇرعىزىپ، ارقالىق ورناتاتىن 3 جىل، بىيىل رەفورمانىڭ نەگىزگى جۇلگەسىن جاساۋعا كۇش سالۋ كەرەك".

مارەدەن شەعۇدىڭ ئوزى كومبەگە قاراي ۇمتىلۋ، باستامانىڭ ئوزى شەشۇشى شايقاس.

5 جىلدان بەرى ئتۇرلى ماڭىزدى ماجلىستەرگە قاتىناسىپ جوبا جاساپ ئجون سىلتەگەندە بولسىن، الدە جەر ـ جەرگە، نەگىزگى ساتىعا بارىپ تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، كەڭەس سۇراعاندا بولسىن، باس شۇجي شي جينپيڭ "رەفورما جاساۋ، ەسىك اشۋدىڭ قازىرگى تاڭداعى جۇڭگونىڭ تاعدىرىن بەلگىلەيتىن شەشۇشى امال ئارى' قوس 100 جىلدىق' كۇرەس نىساناسىنىڭ جۇزەگە اسۋىن، جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۋىنىڭ جۇزەگە اسۋىن بەلگىلەيتىن شەشۇشى امال" ەكەنىن ئىس جۇزىندە ارەكەتى ارقىلى اڭعارتىپ، رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدى "ئتورتتى جاپىپاي ورىندىاۋ" ستراتەگيالىق ورنالاسترۋىندىاعى ماڭىزدى ئبىر بۇىن رەتىندە پارمەندى تۇردە بلگەرلەتتى.

5 جىلدان بەرى ارت ـ ارتىنان 37 رەت ورتالىقتىڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ جانە ورتالىقتىڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ كوميتەتىنىڭ ئماجلىسىن باسقارىپ اشتى، باس شۇجي شي جينپيڭ تاۋ جولىنسا جول اشۋ، سۋ كەزىكسە كوپىر سالۋ سىندى رەفورما رۋحىمەن، پارتيا مەن مەملەكەت ىستەرىنىڭ داموداۋىنىڭ جالپى جاعدايىنا ساياتىن ئبىر قىدىرۋ كەلەلى رەفورمالاردى ئوزى ورنالاستىردى، رەفورمانىڭ شارپىتىن كولەمىنىڭ كەڭدىگى، شىعارىلعان جوبالاردىڭ كوپتىگى، ساياتىن مۇددەنىڭ تەرەڭدىگى، بلگەرلەتىلۋ سەرپىنىنىڭ كۇشتىلىگى بۇرىن بولماعان دەڭگەيگە جەتتى.

2016 ـ جىلى 4 ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنى، انحۇي فىڭياڭ اۋدانىنىڭ شياۋگاڭ قىستاعى. باس شۇجي شي جينپيڭ قىستاق تۇرعىندارىنىڭ اراسىنا كەلىپ، جەرگىلىكتى قالا، اۋدان باسشىلارىمەن جانە شياۋگاڭ قىستاعى "ەكى كوميتەتىنىڭ" القا مۇشەلەرىمەن، كوتەرمەگە الۋدىڭ باستاماشىلارىمەن، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ ۋاكىلدەرىمەن اڭگىمە وتكىزىپ، جاڭا جاعدايداعى اۋىل ـ قىستاق رەفورماسى قىزمەتىن ورنالاستىردى.

"شياۋگاڭ قىستاعى ـــ اۋىل ـ قىستاق رەفورماسىنىڭ نەگىزگى باستالعان جەرى. شياۋگاڭ قىستاعىندا كوتەرمەگە الۋ سياقتى اۋىل شارۋاشىلىعى ئوندىرىسىنىڭ جاۋاپكەرشىلىك ئتۇزىمى نەگىزىندە قالىپتاسقان وتباسىلارىدىڭ كوتەرمەگە الىپ شارۋاشىلىق جۇرگىزۋىن نەگىز ەتكەن، ئبىر تۇتاستاندىرۋ مەن ئبولۋ ۇشتاستىرىلعان قوس ساتلى شارۋاشىلىق ئتۇزىلىسى پارتيامىزدىڭ اۋىل ـ قىستاق ساياساتىنىڭ ماڭىزدى ىرگە تاسى. شياۋگاڭ قىستاعىندا وسى اڭگىمە ئماجلىستى اشۋ ەرەكشە ماڭىز الادى"، ـ دەدى باس شۇجي شي جينپيڭ ىقلاستى تۇردە.

ئدال وسى جولعى اۋىل ـ قىستاق رەفورماسى جونىندەگى اڭگىمە ماجلىستە، باس شۇجي شي جينپيڭ اسا كورەگەندىكپەن بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: "جاڭا جاعدايدا اۋىل ـ قىستاق رەفورماسىن تەرەڭدەتۋدىڭ نەگىزگى جەلىسى ئالى دە شارۋالار مەن جەردىڭ قاتىناسىن ويداعىداي ئبىر جاقتى ەتۋ"، "جەردى كوتەرمەگە الىپ شارۋاشىلىق جۇرگىزۋ ۇقىعىن تىركەۋ ئتۇزىمىن تىياناقتاندىرۋدى ويداعىداي يگەرىپ، شارۋالاردى شىن مانىندە الاڭسىز ەتۋ".

4 ايدان كەيىن ورتالىقتىڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ 27 ـ رەتكى ئماجلىسى «اۋىل ـ قىستاقتاردا جەردىڭ مەنشىك ۇقىعىن، كوتەرمەگە الۋ ۇقىعىن، شارۋاشىلىق جۇرگىزۋ ۇقىعىن ئبولپ ورنالاستىرۋ ئادىسى جونىندەگى پىكىردى» قاراپ ماقۇلدادى، مۇندا اۋىل ـ قىستاقتاعى جەر مەنشىگى ۇقىعى ئتۇزىمىنىڭ كەزەكتەگى اۋىل ـ قىستاقتىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموىنىڭ جاڭا جاعدايىنا ۇيلەسپەۋى سىندى قيىن تاقىرىپ نىساناعا الندى.

اۋىل ـ قىستاقتا جەردى كوتەرمەگە الۋ جاۋاپكەرشىلىك ئتۇزىمى اتقارىلىپ نەشە ون جىل وتكەنىنەن كەيىن تاعى ئبىر رەتكى اۋىل ـ قىستاق جەر ئتۇزىمى كەلەلى رەفورماسىندا جاڭالىق اشىلدى، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ جوبالاۋىندا، ىلگەرلەتۋىندە قيىن ماسەلە شەشىلدى.

اۋىل ـ قىستاق جەر ئتۇزىمى رەفورماسى عانا ەمەس. 5 جىلدان بەرى پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ قۇرىلىم رەفورماسىنان پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ ۇيىمدىق قۇرىلىمدارىن جانە باسقارۋ ئتۇزىلىسىن جالپى تۇلعالىق جاقتان قايتا تۇلعالاۋدان تارتىپ، مەملەكەتتىڭ باقىلاۋ ـ تەكسەرۋ ئتۇزىلىس رەفورماسىنا دەيىن، ئادىلىالىق جاۋاپكەرشىلىك ئتۇزىمى ارقىلى ئادىلىالىق ئتۇزىلىس رەفورماسىن جالپى بەتتىك ورىستەتۋگە جەتەكشىلىك ەتۋدەن تارتىپ، ارميانىڭ باسشىلىق، قولباسشىلىق ئتۇزىلىسىن قايتا سومداۋعا دەيىن، باس شۇجي شي جينپيڭ ئارى قولباسشىلىق ەتىپ ئارى جورىققا اتتانىپ، بۇكىل پارتيانى، بۇكىل قوعامدى باستاپ رەفورماداعى ئبىر ـ بىرلەگەن ماشاقاتتى تۇيىندەردى شەشپ، جاپىپاي سوتسيالىستىك وسىزاماندانعان مەملەكەت قۇرۋدىڭ جاڭا ساپارىن باستاۋعا مىعىم نەگىز قالادى ـــ

سوتسيالىستىك بازار شارۋاشىلىعى ئتۇزىلىسى ۇزدىكسىز كەمەلدەندى، دەموكراتيا، زاڭمەن جونگە سالۋ رەفورماسىندا ماڭىزدى قادام تاستالدى، مادەنيەت ئتۇزىلىسى رەفورماسى ىشكەرىلەي بلگەرلەدى، حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۋ ئتۇزىمىنىڭ نەگىزگى ۇزدىكسىز بەكەمدەلدى، ەكولوگيالىق وركەنيەت ئتۇزىمى جۇيەسى نەگىزىنەن ورناتىلدى، پارتيا قۇرىلىسى ئتۇزىمى مەن ئتارتىپ تەكسەرۋ، باقىلاۋ ـ تەكسەرۋ ئتۇزىلىسى رەفورماسىندا تاريحي ناتيجەلەرگە قول جەتتى، مەملەكەت قورعانسى مەن ارميا رەفورماسىندا جاڭا جاعداي اشىلدى...

تولقىننىڭ الدىندا ئجۇرىپ، باستان ـ ايىاق ەرلىكپەن اتويلادى.

جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۇس وكپە قابىنۋ ىندەتىنىڭ جەر شارىندا كەڭىنەن تارالۋى دۇنيە جۇزىندە ئجۇز جىلدا بولماعان ۇلكەن وزگەرىستى جەدەلدەتتى.

وزگەرىسكە قالاي توتەپ بەرۋ، جاڭا جاعدايدى قالاي اشۋ كەرەك؟ بۇعان رەفورما جاۋاپ بەردى.

"كەراعار داۋىلدار مەن كەرى تولقىندارعا استە بوگەلمەي، تاريحتىڭ دۇرىس جاعىندا تۇرىپ، سىرتقا ەسىك اشۋدى تاباندىلىقپەن كەڭەيتۋ كەرەك"؛ "جاڭا داموۋ ۇستانىمىن تىياناقتاندىرىپ، جاڭا داموۋ ارناسىن قالىپتاستىرۋدى مىقتاپ ارقاۋ ەتىپ، قامداۋ جاعىندىاعى قۇرىلىمدىق رەفورمانى نەگىزگى جەلى ەتىپ، علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدى، تۇزىمدە جاڭالىق اشۋدى، كاسىپ كۇيى مەن ۇلگىسىندە جاڭالىق اشۋدى تەرەڭدەتۋ كەرەك". 2020 ـ جىلى 9 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى، باس شۇجي شي جينپيڭ باسقارىپ اشقان ورتالىقتىڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ كوميتەتىنىڭ 15 ـ رەتكى ئماجلىسى رەفورما سىندى شەشۇشى تاسىلدەن ۇزدىكسىز تولىق، ويداعىداي پايدالانۋ كەرەك دەگەن پارمەندى ۇندەۋ شعاردى.

داعدارىس بارىسىندا ۇتىمدى ورايى جەتىلدىرۋ، وزگەرىس بارىسىندا جاڭا جاعداي اشۋ ـــ

فاكتورلاردى بازارلاندىرا جايعاستىرۋدىڭ انا ەۋرىلىم كەمەلدى ئتۇزىلىس، مەحانيزمىن ورناتۋدان، جاڭا داۋىردە باتىس بولىكتى قاۋىرت اشۋدا جاڭا ارنا قالىپتاستىرۋعا دەيىن؛ جاڭا داۋىردە سوتسيالىستىك بازار شارۋاشىلىعى ئتۇزىلىسىن جەدەل كەمەلدەندىرۋ پىكىرىنەن شەتەل ساۋداگەرلەرىنىڭ قارجى قوسۋىنا رۇقسات ەتۋدىڭ ۇنامسىز ئتىزىمىن تاعى دا نقشامداۋعا دەيىن؛ ينتەرنەتتە گۇڭجوۋ جارمەڭكەسىن وتكىزۋدەن "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" بىرگە قۇرۋدى جوعارى ساپامەن ورنىقتى بلگەرلەتۋگە دەيىن ....

جاھاندانۋعا كەراعار يدەيالىق اعىم بەلەڭ العان بۇگىنگى تاڭدا، رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ جۇڭگو ەكونوميكاسىنىڭ، قوعامنىڭ داموىن قورعاپ قالماستان، ەكونوميكانىڭ جاھاندانۋىنىڭ اناعۇرلىم اشىق، سىيسمدى، جالپىعا ئتىيمدى، تەپە ـ تەڭ، بىرگە يگىلىككە كەنەلەتىن بەتالىسقا قاراي العا تارتۋىن بلگەرلەتۋدە.

ئستى باسىنان وتكەرمەگەندەر ونىڭ قيىندىعىن بىلمەيدى. ەرەكشە بارىسقا كوز جىبەرسەك، رەفورما تەرەڭ قويناۋعا كىرىپ، سان الۋان، قىم ـ قۇىت كۇردەلى كەزەڭگە وتكەندە، وتە ـ موتە، تامىردى ئدال ۇستاپ، ماسەلەنى شەشۇدىڭ تەتىگىن ئدال تابۋ كەرەك بولدى.

"رۇقسات كۇالىگى"، "تيجارات كۇالىگى" ـــ كاسىپورىندارداىڭ بازارعا كىرۋىندەگى ەكى "كىلت". "رۇقسات كۇالىگىن ئبىترۋ قيىندىعى" ئبىر مەزگىل جاڭالىق اشۋعا، شارۋاشىلىق قۇرۋعا كەدەرگى بولعان ەدى. 2018 ـ جىلى 11 ـ ايدا "رۇقسات كۇالىگى مەن تيجارات كۇالىگىن ئبولۋ" رەفورماسى بۇكىل ەل كولەمىندە ورىستەتىلدى...

"جاپىپاي قولدانۋعا بولاتىن تاجىريبەلەر مەن ادىستەردى كوپتەپ شعارىپ، جالپى جاقتاعى رەفورمانى جەتەكتەۋ كەرەك"، "شاعىن جەڭىستەردەن زور جەڭىس تۇندايدى" ـــ باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ جونىندەگى ئبىر قىدىرۋ ماڭىزدى نۇسقاۋلارى تەرەڭ ويدى قامتىپ، امالياتتىق قۇنىن ايگىلەپ، رەفورماداعى قيىن ماسەلەلەردىڭ ئساتتى شەشىلۋىن بلگەردىلەتتى.

ئداۋىر يدەيانىڭ اناسى، امالىيات نازارياناڭ قاينارى.

جاڭا تاريحي شارت ـ جاعدايدا رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدىڭ شەشۇشى ورنى مەن ماڭىزدى رولى ايقىندالدى، رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدىڭ بەتالىسى مەن جولى بەكەمدەلدى، رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدىڭ باس نىساناسى مەن قۇن بەتالىسى تۇراقتاندىرىلدى، رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدىڭ علىمي جولى مەن ئونىمدى ئادىسى جوسپارلاندى، رەفورما، داموۋ، ورنىقتىلىق سياقتىلاردىڭ كەلەلى بايلانىسى ايقىندالدى...

ايىنى اسقاق رەفورما امالياتىن تياناق ەتىپ، باس شۇجي شي جينپيڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدىڭ جالپى تۇلعالىق ورنالاسترۋى، كەلەلى ماسەلەلەرى، شەشۇشى بۇنداردى تۇرالى ئبىر قىدىرۋ ماڭىزدى نۇسقاۋ بەرىپ، رەفورما جونىندەگى تانىم نازارياسى مەن ادىستەمە نازارياسىن ونان ارى بايىتىپ جانە دامىتىپ، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ جونىندەگى ماڭىزدى يدەيالارىن بىرتىندەپ قالىپتاستىردى ئارى تۇراقتاندىردى.

ئوزارا ساباقتاسىپ جاتقان ەرەكشە ساياسي باتىلدىق، تەرەڭ حالقىتىق پەيىل، تەرەڭ تاريحي كورەگەندىك، كەڭ اۋقىمدى حالقارالىق كوز ايا، علىمي دىيالەكتيكالىق وي، كۇشتى جاڭالىق اشۋ رۋحى ئارى رەفورما امالياتىنىڭ ماڭىزدى تاجىريبەلەرىنىڭ قورىنىڭ ئارى رەفورما نازارياسىنىڭ ەلەۋلى جاڭالىعى... باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ جوننىندەگى ماڭىزدى يدەياسى رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋگە قۇاتتى يدەيالىق جانە نازارياىلىق قارۋ ازىرلەپ، رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋدىڭ امالىيات بارىسىندا ۇزدىكسىز شت جاڭا ئورىس اشۋىنا جەتەكشىلىك ەتتى.

قامالدارىدى بۇزىپ، بەكىنىستەردى الىپ، جاڭا جاعداي اشتى

ـــ رەفورما داۋىرلىك تاقىرىپتى بەتكە الدى، نازاردى جوعارى ساپالى داموعا شوعىرلاندىردى، جاڭالىق اشۋعا، سايكەستى، جاسىل، اشىق بولۋعا، تەڭ يگىلىكتەنۋگە مۇمكىندىك جاساعان جۇڭگو اناعۇرلىم زور ئۇمىت كۇتتىردى

ماسەلە ـــ ئداۋىر ئۇنى.

بۇرىنعا مۇراگەر كەينىگىگە بۇيداگەر بولاتىن تاريحي شەشۇشى ساتتە، ئتۇبىرلى نەگىزدى، جالپى جاعدايدى، ۇزاق بولاشاقتى مەڭگەرۋگە ساياتىن جەتەكشى نازاريا مەن امالياتتىق باعدارناما شۇعىل قاجەت.

جاڭالىق اشۋ، سايكەستى، جاسىل، اشىق بولۋ، تەڭ يگىلىكتەنۋ ـــ باس شۇجي شي جينپيڭ "13 ـ بەسجلدىق" جوبا ۇسىنىسىن دايىندالۋدى باسقارعاندا، جاسامپازدىقپەن العا قويعان جاڭا داموۋ ۇستانىمى ئارى ول "13 ـ بەسجلدىق" جوبا ۇسىنىسىنا ەنگىزىلدى.

يدەيادا قامتىلعان اسا تەرەڭ ۇلى كۇش رەفورمانى جول ەتىپ، ۇزدىكسىز العا بلگەرلەيتىن امالياتتىق نزدەنسىكە اينالدىرۋدى قاجەت ەتەدى.

2016 ـ جىلى 3 ـ ايدىڭ 16 ـ كۇنى 12 ـ كەزەكتى مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىڭ 4 ـ ئماجلىسى "13 ـ بەسجلدىق" جوبا باعدارلاماسىن قاراپ ماقۇلدادى. 6 كۇننەن كەيىن ورتالىقتىڭ رەفورمانى جاپىپاي تەرەڭدەتۋ باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ 22 ـ رەتكى ماجلىسىندە، باس شۇجي شي جينپيڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: جاڭا داموۋ ۇستانىمىن تىياناقتاندىرۋعا ئتىيمدى ئتۇزىلىس پەن مەحانيزمدى قالىپتاستىرۋدى ارقاۋ ەتىپ، رەفورما سەرپىنىن ارتتىرىپ، ەكونوميكالىق داموداۋىنىڭ جاڭا قالبىندا ئدوپ كەلگەن قايشىلىقتار مەن سىن ـ سايىستارعا بەتپە ـ بەت كەلىپ، كىلتەڭ تۇيىندەر مەن ولقىلىقتاردى ئدال كوزدەپ، نىسانانى دالمە ـ ئدال كوزدەپ، سايكەسە كۇش جۇمساپ، جاڭالىق اشۋ قابىلەتىن كۇشەيتۋدە، بىركەلكى داموداعى بلگەردىلەتۋدە، ەكولوگيالىق قورشاعان ورتانى جاقسارتۋدا، ەسىك اشۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتۋدا، بىرگە يگىلىككە كەنەلەتىن داموداعى بلگەرلەتۋدە تىڭ قامال الۋعا قۇلشىنۋ كەرەك.

داموداۋ تاقىرىپ بەلگىلەپ، رەفورمادا ئىس تىندىرۋ كەرەك.

جاڭالىق اشۋ ئبىرىنشى قوزعاۋشى كۇشكە ايىنالدى، سايكەستى بولۋ ىشكى ەرەكشەلىككە اينالدى، جاسىل بولۋ جالپىلىق كۇيگە اينالدى، ەسىك اشۋ، ئسوزىسز، باساتىن جولعا اينالدى، تەڭ يگىلىككە كەنەلۋ ئتۇبىرلى ماقساتقا اينالدى... "13 ـ بەسجلدىقتان" بەرى، جاڭا داموۋ ۇستانىمىن جەتەكشى ەتكەن، ەلىمىز داموۋنىڭ جالپى جاعدايىنا ساياتىن تەرەڭ وزگەرىس جاپىپاي باستالدى.

ـــ رەفورما، علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ سىندى داموداۋ جاڭا موتورىن وتالدىردى.

"چاڭ ـ ىنىڭ" ايدى بارلاۋىنان "ۇزاق جورىق ـ 5 زىمىراننىڭ" عارىشقا ۇشۋىنا دەيىن، "جياۋلۇڭنىڭ" تەڭىزگە سۇڭگۋىنەن اۋياماتكانىڭ قاتارعا كىرۋىنە دەيىن، بەيدوۋداۋ جەلى قۇرۋىنان 5Gداۋ ساۋدا قولدانىسىنا تۇسۋىنە دەيىن ... جۇڭگو ئبىر قىدىرۋ جاڭالىق اشۋ تابىستارى ارقىلى تاريحي قارىشتاۋدى جۇزەگە اسىردى.

"علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدى ەلىمىز داموۋنىڭ جاڭا موتورى دەسەك، وندا رەفورما وسى جاڭا موتوردى وتالدىرۋدا كەم بولسا بولمايتىن وتالدىرۋ جۇيەسى بولپ تابىلادى"، ـ دەدى باس شۇجي شي جينپيڭ ئداپ باسپ.

"13 ـ بەسجلدىقتان" بەرى ەلىمىزدىڭ علىم ـ تەحنيكا ئتۇزىلىسى رەفورماسى ەلەۋلى قادام تاستادى، قارجى نسانى، دارىندىلاردى ىنتالاندىرۋ، تابىستاردى كادەگە جاراتۋ سياقتىلاردى ارقاۋ ەتىپ، جەلىلەس رەفورما شارالارىن شعارىپ، شەشۇشى، وزەكتى علىم ـ تەحنيكادا قامال الۋدىڭ جاڭاشا بۇكىل مەملەكەتتىك ئتۇزىلىسىن ورناتىپ، ئبىر توپ مەملەكەتتىك تاجىريبەحانا قۇرىپ، علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ تاقتاسىن، رەفورمادان ناتيجە شعارۋ تاقتاسىن ورناتتى ئارى ساياتىن تەرەڭ وزگەرىس جاپىپاي باستالدى.

ـــ رەفورما، علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ سىندى داموداۋ جاڭا موتورىن وتالدىردى.

"چاڭ ـ ىنىڭ" ايدى بارلاۋىنان "ۇزاق جورىق ـ 5 زىمىراننىڭ" عارىشقا ۇشۋىنا دەيىن، "جياۋلۇڭنىڭ" تەڭىزگە سۇڭگۋىنەن اۋياماتكانىڭ قاتارعا كىرۋىنە دەيىن، بەيدوۋداۋ جەلى قۇرۋىنان 5Gداۋ ساۋدا قولدانىسىنا تۇسۋىنە دەيىن ... جۇڭگو ئبىر قىدىرۋ جاڭالىق اشۋ تابىستارى ارقىلى تاريحي قارىشتاۋدى جۇزەگە اسىردى.

"علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدى ەلىمىز داموۋنىڭ جاڭا موتورى دەسەك، وندا رەفورما وسى جاڭا موتوردى وتالدىرۋدا كەم بولسا بولمايتىن وتالدىرۋ جۇيەسى بولپ تابىلادى"، ـ دەدى باس شۇجي شي جينپيڭ ئداپ باسپ.

"13 ـ بەسجلدىقتان" بەرى ەلىمىزدىڭ علىم ـ تەحنيكا ئتۇزىلىسى رەفورماسى ەلەۋلى قادام تاستادى، قارجى نسانى، دارىندىلاردى ىنتالاندىرۋ، تابىستاردى كادەگە جاراتۋ سياقتىلاردى ارقاۋ ەتىپ، جەلىلەس رەفورما شارالارىن شعارىپ، شەشۇشى، وزەكتى علىم ـ تەحنيكادا قامال الۋدىڭ جاڭاشا بۇكىل مەملەكەتتىك ئتۇزىلىسىن ورناتىپ، ئبىر توپ مەملەكەتتىك تاجىريبەحانا قۇرىپ، علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋ تاقتاسىن، رەفورمادان ناتيجە شعارۋ تاقتاسىن ورناتتى ئارى تىياناقتانىپ، ونىمدىلىك كورسەتىپ، ارالدان شىعىپ باجىسىز زات ساتىپ الۋ بۇرىن بولماعان دەڭگەيدە جاندانىپ، ەل ئىشى ـ سىرتىنان كەلەتىن قارجى قوسۋشىلاردىڭ ايعى ۇزىلمەدى...

رەفورما كىدىرمەيدى، ەسىك اشۋ توقتامايدى.

"13 ـ بەسجلدىقتان" بەرى، ەكونوميكانىڭ جاھاندانۋى كەراعارلىققا ۇشىراۋ، سوندداي ـ اق سىڭار جاقتىلىقتىڭ، قورعامپازدىقتىڭ باس كوتەرۋى الدىندا شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتى تاريحتىڭ دۇرىس جاعىندا باتىلدىقپەن تۇرىپ، سىرتقا ەسكىتى تاباندىلىقپەن ايقارا اشتى.

جالپى 138 مەملەكەتپەن، 31 حالقارالىق ۇيىمەن 201 نۇسقا "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" بىرگە قۇرۋ سەلبەستىك حۇجاتىنا قول قويدى، ەركىن ساۋدا سىناق رايونىنىڭ ايىسى ۇزدىكسىز كەڭەيدى، شەتەل ساۋداگەرلەرى قارجى قوسۋ زاڭىن جاريالاپ، اتقاردى، اشىق سىپاتتى يمپورت كورمەسى، كولەمدى دە سالتاناتتى قىزمەت وتەۋ ساۋدا جارمەڭكەسى... اشىق جاڭا مەحانيزم جەدەل بلگەرلەتىلىپ، قۇرلىق، تەڭىز جولى ارقىلى ىشپەن، سىرتپەن بىرگە ارەكەتتەنەتىن، شعىس پەن باتىس قوس باعىنتا سەلبەسەتىن ەسىك اشۋ ارناسى بىرتىندەپ قالىپتاستى.

(جالعاسى 3 ـ بەتتە)